

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών

Γενική Γραμματεία Εταιρικού Συμφώνου
Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ)
Γεν. Διεύθυνση Θεσμικής και Επιχειρησιακής
Υποστήριξης ΕΣΠΑ (ΓΔΘΕΥ)
Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων και
Χρηματοδοτικών Εργαλείων (ΕΥΚΕ-ΧΕ)

ΕΥΚΕ-ΧΕ: 846

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 10, Σύνταγμα
Ταχ. Κώδικας : 105 63, Αθήνα
Πληροφορίες : Α. Δρακάτου
Τηλέφωνο : 210 3742071
Fax : 210 3742063
Email : stateaid_unit@minfin.gr

Προς : Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Προγράμματος «Ιόνια Νησιά»
Αλυκές Ποταμού
49100 Κέρκυρα
(ηλεκτρονικά)
e-mail: kaspiotis@mou.gr,
tspiggos@mou.gr, gfeloukas@mou.gr,
dtyxirou@mou.gr

ΘΕΜΑ: Διατύπωση γνώμης σχετικά με το σχέδιο Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων με τίτλο «Κατασκευή / αναβάθμιση υποδομών διαχείρισης λυμάτων σε οικισμούς προτεραιότητας ΠΙΝ (ΕΕΛ και δίκτυα συλλογής)»

Σχετ. : Το με Α.Π. οικ.1000/18-6-2025 έγγραφο της Υπηρεσίας σας με θέμα «Γνωμοδότηση επί σχεδίου Πρόσκλησης ΙΟΝ55» (αρ. πρωτ. εισ. ΥΠΕΘΟΟ 107003/ΕΥΚΕ-ΧΕ 846/19-6-2025)

Σε συνέχεια του ανωτέρω σχετικού, υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας σχέδιο Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων με τίτλο «Κατασκευή / αναβάθμιση υποδομών διαχείρισης λυμάτων σε οικισμούς προτεραιότητας ΠΙΝ (ΕΕΛ και δίκτυα συλλογής)». Λαμβάνοντας υπόψη το θεσμικό πλαίσιο των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όσον αφορά στην υπαγωγή ή μη στο καθεστώς των Κρατικών Ενισχύσεων των εν λόγω δράσεων, σημειώνονται τα εξής:

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Σύμφωνα με το περιεχόμενο του σχεδίου πρόσκλησης με κωδικό ION55, μέσω της δράσης επιδιώκεται η **αντιμετώπιση εκκρεμοτήτων του συστήματος διαχείρισης των υγρών αποβλήτων (λύματα, αποχέτευση)** για την κάλυψη των αναγκών της Περιφέρειας.

Στο πλαίσιο αυτό θα στηριχθεί: η κατασκευή / αναβάθμιση υποδομών διαχείρισης λυμάτων (ΕΕΛ και δίκτυα συλλογής), με προτεραιότητα την κάλυψη των απαιτήσεων της Κοινοτικής Οδηγίας όσον αφορά στη Γ' Κατηγορία οικισμών.

Ειδικότερα, πρόκειται για την **κατασκευή συστήματος αποχέτευσης και υποδομών διαχείρισης λυμάτων (ΕΕΛ, δίκτυα συλλογής κλπ) του Δήμου Ιθάκης**.

Οι επενδύσεις στον τομέα των υδάτων (πόσιμο νερό και λύματα) θα βασίζονται σε ένα ολιστικό και οικονομικά αποδοτικό σχεδιασμό. Ως εκ τούτου πρέπει να αποτελεί μέρος ενός περιεκτικού και ολοκληρωμένου σχεδιασμού κάθε παρόχου υπηρεσιών ύδατος και να βασίζεται σε ένα βιώσιμο και μακροπρόθεσμο επιχειρηματικό σχέδιο.

Κατά τη μεταβατική περίοδο προσαρμογής της ολιστικής προσέγγισης εφαρμόζονται αντίστοιχα (μεταβατικά) κριτήρια επιλεξιμότητας έργων υδάτων (αποχέτευσης λυμάτων κλπ) με βάση τους Ειδικότερους κανόνες επιλεξιμότητας.

Οι δράσεις έχει εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Δυνητικός δικαιούχος των πράξεων είναι ο Δήμος Ιθάκης Νομού Κεφαλληνίας, καθώς και όσοι φορείς έχουν συνάψει προγραμματική σύμβαση με τον παραπάνω αναφερόμενο. Ο Κύριος Δικαιούχος που αναλαμβάνει την υποβολή της πρότασης, σε περιπτώσεις προτάσεων όπου η υλοποίησή τους πραγματοποιείται από πολλαπλούς δικαιούχους είναι ο Δικαιούχος που ορίζεται από το σύνολο των δικαιούχων / συνδικαιούχων.

Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων με την πρόσκληση ανέρχεται σε 19.000.000 €.

2. Η έννοια των κρατικών ενισχύσεων συνδέεται κατά κανόνα με την έννοια της οικονομικής δραστηριότητας. Ειδικότερα, σύμφωνα με το σημείο 6 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις εφαρμόζονται μόνο όταν ο δικαιούχος του μέτρου είναι «*επιχείρηση*». Στο σημείο 7 της ανωτέρω αναφερόμενης Ανακοίνωσης διευκρινίζεται ότι, όπως έχει επανειλημμένα ορίσει το Δικαστήριο, επιχειρήσεις είναι οι «*οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από τα νομικά καθεστώς που τις διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής τους*».

Οικονομική δραστηριότητα θεωρείται κάθε δραστηριότητα που συνίσταται στην παροχή αγαθών ή υπηρεσιών στην αγορά. Η απάντηση στο ερώτημα εάν υφίσταται μια αγορά για ορισμένα αγαθά και υπηρεσίες εξαρτάται από τον τρόπο με τον οποίο οι υπηρεσίες αυτές οργανώνονται στο οικείο κράτος μέλος και συνεπώς μπορεί να διαφέρει από το ένα κράτος μέλος στο άλλο.

Έτσι, ενδέχεται και το ίδιο το Δημόσιο ή ένας κρατικός φορέας να θεωρείται «επιχείρηση» υπό το πρίσμα των κανόνων των Κρατικών Ενισχύσεων. Συνεπώς πρέπει να ελέγχεται κατά περίπτωση εάν ο φορέας που αιτείται χρηματοδότησης στο πλαίσιο της Πρόσκλησης συνιστά «επιχείρηση» υπό την έννοια των κρατικών ενισχύσεων για τη δραστηριότητα που θα ασκήσει στο πλαίσιο της χρηματοδοτούμενης δράσης.

3. Στα σημεία 203-207 της ανωτέρω αναφερόμενης Ανακοίνωσης επισημαίνεται ότι «Η δημόσια χρηματοδότηση υποδομών που δεν προορίζονται να αποτελέσουν αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης εξαιρείται κατ' αρχήν από την εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων. Αυτό αφορά, για παράδειγμα, τις υποδομές που προορίζονται για δραστηριότητες τις οποίες το κράτος εκτελεί κανονικά κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας (για παράδειγμα... υποδομές... προστασίας από πλημμύρες και διαχείρισης της υψηλής και χαμηλής στάθμης των υδάτων προς το γενικό συμφέρον) ή που δεν χρησιμοποιούνται για την παροχή αγαθών και υπηρεσιών σε μια αγορά (για παράδειγμα, δρόμοι οι οποίοι είναι διαθέσιμοι για δωρεάν δημόσια χρήση). Οι δραστηριότητες αυτές δεν είναι οικονομικής φύσης και, κατά συνέπεια, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, όπως και η δημόσια χρηματοδότηση των σχετικών υποδομών» και «Σε περίπτωση που μια υποδομή χρησιμοποιείται τόσο για οικονομικές όσο και για μη οικονομικές δραστηριότητες, η δημόσια χρηματοδότηση για την κατασκευή της θα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις μόνο στον βαθμό που καλύπτει τις δαπάνες που συνδέονται με τις οικονομικές δραστηριότητες.
- Αν μια οντότητα συμμετέχει σε οικονομικές και μη οικονομικές δραστηριότητες, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι η δημόσια χρηματοδότηση που προβλέπεται για τις μη οικονομικές δραστηριότητες δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη διεπίδότηση των οικονομικών δραστηριοτήτων. Αυτό μπορεί ιδίως να διασφαλιστεί μέσω του περιορισμού της δημόσιας χρηματοδότησης στο καθαρό κόστος (συμπεριλαμβανομένου του κόστους κεφαλαίου) των μη οικονομικών δραστηριοτήτων, το οποίο προσδιορίζεται βάσει ενός σαφούς διαχωρισμού λογαριασμών.».
4. Σύμφωνα με το σημείο 211 της ίδιας Ανακοίνωσης, «υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες **ορισμένες υποδομές δεν αντιμετωπίζουν άμεσο ανταγωνισμό από άλλες υποδομές** του ίδιου τύπου ή άλλες υποδομές διαφορετικού τύπου που προσφέρουν υπηρεσίες με σημαντικό βαθμό υποκατάστασης, ή άμεσα με τις εν λόγω υπηρεσίες. Η απουσία άμεσου ανταγωνισμού μεταξύ υποδομών είναι πιθανότερη στην περίπτωση υποδομών δικτύου με ευρεία γεωγραφική κάλυψη (που αποτελούν φυσικά μονοπώλια), δηλαδή για τις οποίες θα ήταν οικονομικά ασύμφορη η δημιουργία δεύτερης τέτοιας υποδομής. Ομοίως, μπορεί να υπάρχουν τομείς στους οποίους η ιδιωτική χρηματοδότηση για την κατασκευή υποδομών είναι αμελητέα. Η Επιτροπή θεωρεί ότι ο επηρεασμός των συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών ή η στρέβλωση του ανταγωνισμού αποκλείεται κανονικά σε σχέση με την κατασκευή υποδομών στις περιπτώσεις όπου ταυτόχρονα i) μια υποδομή συνήθως δεν αντιμετωπίζει άμεσο ανταγωνισμό, ii) η ιδιωτική χρηματοδότηση είναι αμελητέα στον εν λόγω τομέα και στο οικείο κράτος μέλος και iii) η υποδομή δεν είναι σχεδιασμένη να ευνοεί επιλεκτικά μια συγκεκριμένη επιχείρηση ή κλάδο αλλά παρέχει οφέλη για την κοινωνία στο σύνολό της.».
5. Σύμφωνα με το σημείο 221 της ίδιας Ανακοίνωσης, «Ενώ η λειτουργία των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης αποτελεί οικονομική δραστηριότητα, η κατασκευή ενός ολοκληρωμένου δικτύου ύδρευσης και αποχέτευσης αυτή καθαυτή πληροί τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο σημείο 211 και, ως εκ τούτου, η χρηματοδότηση του συνήθως δε νοθεύει τον ανταγωνισμό ούτε και επηρεάζει τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Για να διασφαλιστεί ότι το σύνολο της χρηματοδότησης ενός συγκεκριμένου έργου δεν υπόκειται στους κανόνες

περί κρατικών ενισχύσεων, τα κράτη μέλη πρέπει επιπλέον να διασφαλίζουν ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο σημείο 212».

Στο σημείο 212 αναφέρεται ότι «προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης ενός συγκεκριμένου έργου να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για την κατασκευή των υποδομών στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο σημείο 211 δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεπιδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας της υποδομής. Η διεπιδότηση μπορεί να αποκλειστεί εφόσον διασφαλιστεί ότι ο ιδιοκτήτης της υποδομής δεν ασκεί οποιαδήποτε άλλη οικονομική δραστηριότητα ή αν ο ιδιοκτήτης της υποδομής ασκεί οποιαδήποτε άλλη οικονομική δραστηριότητα, με την τήρηση ξεχωριστών λογαριασμών, τον κατάλληλο επιμερισμό των δαπανών και των εσόδων και με τη διασφάλιση ότι η δημόσια χρηματοδότηση δεν στηρίζει άλλες δραστηριότητες. Η απουσία έμμεσων ενισχύσεων, ιδίως στον φορέα εκμετάλλευσης της υποδομής, μπορεί να διασφαλιστεί, για παράδειγμα, με τη διεξαγωγή διαγωνισμού για τη λειτουργία της υποδομής.».

6. Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην με αρ. πρωτ. 54929/ΕΥΚΕ5601/16-05-2017 Εγκύκλιο της ΕΥΚΕ με θέμα «Διευκρινίσεις σχετικά με το πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων για έργα υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων (ΕΕΛ)», έργα κατασκευής υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων, εφόσον πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις (όπως αυτές αναλύονται στο σημείο 4 του παρόντος), συνήθως δε νοθεύουν τον ανταγωνισμό ούτε και επηρεάζουν τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών και συνεπώς δύνανται να εξετασθούν στο πλαίσιο του θεσμικού πλαισίου των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.

Ωστόσο, στην περίπτωση που δεν είναι δυνατή η πλήρωση των ανωτέρω αναφερόμενων προϋποθέσεων και η επιβεβαίωση των ανωτέρω στοιχείων, οι υποβαλλόμενες προτάσεις έργων κατασκευής υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων μπορούν να εξεταστούν, στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης ή, εναλλακτικά με βάση το θεσμικό πλαίσιο των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορά στις Υπηρεσίες Γενικού οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ).

7. Επισημαίνεται ότι, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δεν τίθεται ζήτημα κρατικών ενισχύσεων καθώς δεν χορηγείται οικονομικό πλεονέκτημα στους αναδόχους, είναι αναγκαίο οι ανάδοχοι να επιλεγούν μέσω ανοικτής δημόσιας διαγωνιστικής διαδικασίας, σύμφωνα με τις γενικές αρχές του ενωσιακού δικαίου περί ανοικτής, διαφανούς, αμερόληπτης και άνευ όρων διαδικασίας (ίση μεταχείριση υποψηφίων αναδόχων, διαφάνεια, δημοσιότητα της διαδικασίας, αναλογικός χαρακτήρας του ανταλλάγματος του αναδόχου, αρχή του πραγματικού ανταγωνισμού, αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης υπηρεσιών που παρέχονται από ανάλογους φορείς του εξωτερικού).

8. Δεδομένων των ζητημάτων που έχουν τεθεί στο παρόν, λαμβάνοντας υπόψη την με Α.Π. 131084/ΕΥΚΕ 4293/9-12-2016 Εγκύκλιο της ΕΥΚΕ με θέμα «Πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων για έργα υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων (ΕΕΛ)» και για ασφάλεια δικαίου επί θεμάτων κρατικών ενισχύσεων, στο προοίμιο (έχοντας υπόψη) της πρόσκλησης έχει ορθώς οριστεί ευρύ θεσμικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων που περιλαμβάνει την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός») όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει και τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας. Ωστόσο, σύμφωνα με την προαναφερόμενη εγκύκλιο, για ασφάλεια δικαίου κρίνεται σκόπιμο να προστεθεί το θεσμικό πλαίσιο για τις ΥΓΟΣ καθώς και οι προαναφερόμενες εγκύκλιοι της Υπηρεσίας, ήτοι:

- Η με αρ. πρωτ. 131084/ΕΥΚΕ 4293/9-12-2016 Εγκύκλιος της ΕΥΚΕ με θέμα «Πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων για έργα υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων (ΕΕΛ)».
- Η με αρ. πρωτ. 54929/ΕΥΚΕ 5601/16-05-2017 Εγκύκλιος της ΕΥΚΕ με θέμα «Διευκρινίσεις σχετικά με το πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων για έργα υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων (ΕΕΛ)».
- Η Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις στην αντιστάθμιση για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος (2012/C8/02).
- Η Απόφαση της Επιτροπής της 20ής Δεκεμβρίου 2011 για την εφαρμογή του άρθρου 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος (2012/21/ΕΕ).
- Η Ανακοίνωση της Επιτροπής Πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας (2012/C 8/03).

Σημειώνεται ότι στο κεφάλαιο 3 «Επιλεξιμότητα» του σχεδίου της πρόσκλησης και ειδικότερα στο σημείο 3.4 να προστεθεί το εδάφιο «με την επιφύλαξη της τήρησης των κανόνων του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων».

Επίσης στο σημείο 3.5 «Ειδικότεροι κανόνες επιλεξιμότητας», θα πρέπει να προστεθούν τα παρακάτω εδάφια:

- Έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Στις περιπτώσεις αυτές, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης δράσης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση για την κατασκευή των

σχετικών υποδομών δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεπιδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων. Προκειμένου να επιβεβαιωθεί η συμβατότητα του έργου με το δίκαιο του ανταγωνισμού, πρέπει κατά την υποβολή των προτάσεων οι δυνητικοί δικαιούχοι να υποβάλλουν στοιχεία τα οποία διασφαλίζουν ότι η χρηματοδότηση του έργου δεν απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό ή να έχει επιπτώσεις στις συναλλαγές. Η διεπιδότηση μπορεί να αποκλειστεί εφόσον διασφαλιστεί ότι ο ιδιοκτήτης της υποδομής δεν ασκεί οποιαδήποτε άλλη οικονομική δραστηριότητα ή αν ο ιδιοκτήτης της υποδομής ασκεί οποιαδήποτε άλλη οικονομική δραστηριότητα, με την τήρηση ξεχωριστών λογαριασμών, τον κατάλληλο επιμερισμό των δαπανών και των εσόδων και με τη διασφάλιση ότι η δημόσια χρηματοδότηση δεν στηρίζει άλλες δραστηριότητες. Προκειμένου να αποφευχθεί η χορήγηση οικονομικού πλεονεκτήματος κατά την προμήθεια αγαθών ή υπηρεσιών στο πλαίσιο υλοποίησης έργων, είναι αναγκαίο οι προμήθειες / υπηρεσίες /εργολαβίες να πραγματοποιηθούν μέσω ανοικτής, διαφανούς, αμερόληπτης και άνευ όρων διαγωνιστικής διαδικασίας, με βάση τις διατάξεις της ισχύουσας εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας περί σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών.

- Έργα που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης θα εξετάζονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων (ΓΑΚ, De Minimis κ.λπ.). Στις περιπτώσεις, που τελικά κριθεί ότι η προτεινόμενη δράση ή τμήμα δράσης εμπίπτει στο ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο, υπάρχει η δυνατότητα δημόσιας χρηματοδότησής της μέχρι του ύψους της έντασης ενίσχυσης που προσδιορίζεται μέσω της χρήσης του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17^{ης} Ιουνίου 2014, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει (Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός) ή του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας μέχρι του ποσού των 300.000 ευρώ, ανά περίπτωση. Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση της κρατικής ενίσχυσης το ποσό που υπολείπεται της εγκεκριμένης συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης σε σχέση με το συνολικό κόστος του έργου, καλύπτεται από ιδίους πόρους του δικαιούχου. Για δράσεις που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και θα εξετασθούν στο πλαίσιο του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού, είναι απαραίτητο να περιέχονται στο φάκελο που θα υποβληθεί προς αξιολόγηση στοιχεία προκειμένου να εξεταστεί η εκπλήρωση των προϋποθέσεων του Γενικού και Ειδικού Μέρους του Κανονισμού αυτού. Υπενθυμίζεται ότι για δράσεις που θα εξετασθούν στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831, είναι απαραίτητο να περιέχεται στο φάκελο του έργου Υπεύθυνη Δήλωση σχετικά με τη σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας καθώς επίσης και να ελέγχεται το σύνολο των προϋποθέσεων επιλεξιμότητας του Κανονισμού.

Επισημαίνεται ότι, στην περίπτωση που στις προτεινόμενες δράσεις περιλαμβάνεται και προμήθεια υποδομής/εξοπλισμού, ο οποίος θα παραμείνει στην κυριότητα/ιδιοκτησία του δικαιούχου μετά την ολοκλήρωση του έργου, τότε θα πρέπει είτε να διασφαλιστεί ότι ο εν λόγω εξοπλισμός δεν θα χρησιμοποιηθεί για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας (έως το πέρας της οικονομικής ζωής του), είτε η υπολειμματική αξία του εξοπλισμού να ληφθεί υπόψη ως έσοδο για τον υπολογισμό της ενίσχυσης.

- Έργα υποδομών διαχείρισης λυμάτων που συνιστούν ειδικές περιπτώσεις άσκησης οικονομικών δραστηριοτήτων, οι οποίες παράγουν αποτελέσματα προς το γενικό δημόσιο όφελος και δεν θα μπορούσαν να παρασχεθούν από την αγορά χωρίς την παρέμβαση του κράτους, είναι δυνατόν να συνιστούν Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ) που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και θα εξεταστούν σύμφωνα με τα κατά περίπτωση οριζόμενα στο θεσμικό πλαίσιο των ΥΓΟΣ (Απόφαση ΥΓΟΣ ή Κανονισμός de minimis). Στις περιπτώσεις αυτές το ύψος της δημόσιας χρηματοδότησης του έργου προσδιορίζεται μέσω κατάλληλης χρηματοοικονομικής ανάλυσης προσδιορισμού της αντιστάθμισης, σύμφωνα με το εφαρμοζόμενο δίκαιο των ΥΓΟΣ, η οποία θα αφορά αποκλειστικά στο κόστος της απαιτούμενης υποδομής έως του ποσοστού ελλείμματος χρηματοδότησης που προκύπτει από την σχετική χρηματοοικονομική ανάλυση

9. Διευκρινίζεται ότι, σε συνέχεια της με Α.Π. 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ1162/27-10-2023 Εγκυκλίου της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων», εφόσον οι πράξεις που θα υποβληθούν δεν αποτελούν κρατική ενίσχυση και η οικεία ΕΥΔ κρίνει ότι εμπίπτουν στα αναφερόμενα ανωτέρω, δεν απαιτείται η αποστολή των προτάσεων στην ΕΥΚΕ-ΧΕ.

Τέλος υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ανωτέρω Εγκύκλιο της ΕΥΚΕ, για την αξιολόγηση της πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας της εκάστοτε πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, είναι αναγκαίο να συμπληρώνεται η λίστα ελέγχου περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης που έχει κοινοποιηθεί με την με Α.Π. 115150/ΕΥΚΕ4023/2.11.2016 επιστολή του ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ, αντίγραφο της οποίας πρέπει να τηρείται στο φάκελο της πράξης, μαζί με το σχετικό τεκμηριωτικό υλικό.

Η παρούσα γνωμοδότηση παρέχεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΥΚΕ-ΧΕ και περιορίζεται στην παροχή απόψεων σχετικά με τη συμμόρφωση του υπό κρίση μέτρου με τους κανόνες Ανταγωνισμού και Κρατικών Ενισχύσεων της ΕΕ. Επισημαίνεται ότι δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ-ΧΕ η αξιολόγηση οποιαδήποτε άλλης πτυχής των μέτρων, περιλαμβανομένων θεμάτων που άπτονται του δικαίου περί δημοσίων συμβάσεων.

Οι απόψεις της ΕΥΚΕ-ΧΕ βασίζονται αποκλειστικά στις πληροφορίες που παρείχε εγγράφως η οικεία Διαχειριστική Αρχή και ειδικότερα στο περιεχόμενο του Σχεδίου Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων, έγγραφο στο οποίο αφορά η γνωμοδότηση της ΕΥΚΕ βάσει των αρμοδιοτήτων της. Εάν οι παρασχεθείσες πληροφορίες αποδειχθούν ελλιπείς ή εσφαλμένες, η ΕΥΚΕ-ΧΕ διατηρεί το δικαίωμα να επανεξετάσει τις απόψεις της σε σχέση με αυτές που εκφράζονται στο παρόν έγγραφο.

Παραμένουμε στην διάθεσή σας για οποιαδήποτε συνδρομή.

Ο Προϊστάμενος της ΕΥΚΕ-ΧΕ

Ευάγγελος Στουραΐτης

Εσωτερική Διανομή (Ηλεκτρονικά):

- Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
- Γραφείο Γενικής Γραμματείας Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ)
- Γραφείο Γενικής Διεύθυνσης Θεσμικής και Επιχειρησιακής Υποστήριξης ΕΣΠΑ
- Ε.Υ.Κ.Ε.-Χ.Ε.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

